

Väljaandja: Regionaalminister
Akti liik: määrus
Teksti liik: algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2024
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 23.12.2023, 15

Salmonellooside tõrje eeskiri

Vastu võetud 19.12.2023 nr 105

Määrus kehtestatakse veterinaarseaduse § 62 lõigete 4 ja 5 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse inimese terviseohutuse seisukohast kõige olulisemate *Salmonella* perekonda kuuluvate teatavate bakterite (edaspidi *salmonella*) serotüüpide seire korraldamise meetmed ning nende serotüüpide põhjustatud nakkuste ennetamise ja tõrje täpsemad meetmed.

(2) Määrust kohaldatakse *Gallus Gallus* liiki lindudele, kalkunitele, sigadele ja veistele.

§ 2. Inimese terviseohutuse seisukohast kõige olulisemad salmonella serotüübid

Inimese terviseohutuse seisukohast on kõige olulisemad järgmised salmonella serotüübid (edaspidi *seiratav salmonella*):

- 1) *Salmonella enteritidis*;
- 2) *Salmonella typhimurium*;
- 3) *Salmonella typhimurium*'i monofaasilised tüved, mille antigeenne valem on 1,4, [5],12 :i:-);
- 4) *Salmonella infantis*.

§ 3. Salmonella kontrolliprogramm

(1) Põllumajandus- ja Toiduamet koostab salmonella kontrolliprogrammi (edaspidi *kontrolliprogramm*) kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta (ELT L 325, 12.12.2003, lk 1–15) ning teiste asjakohaste Euroopa Liidu õigusaktidega.

(2) Kontrolliprogrammi rakendab ning selle täitmist kontrollib Põllumajandus- ja Toiduamet.

(3) Kontrolliprogrammi kantakse andmed Põllumajandus- ja Toiduameti võetavate salmonellaproovide (edaspidi *riiklik proov*) ja loomapidaja võetavate salmonellaproovide kohta.

§ 4. Salmonellaproovi võtmine ja analüüsimine

(1) Riikliku proovi võtmise ning laborisse saatmise korraldab Põllumajandus- ja Toiduamet kontrolliprogrammi kohaselt.

(2) Loomapidaja võtab salmonellaproovi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa B osa kohaselt. Selle saadab laborisse proovivõtja.

(3) Riiklikust proovist ja loomapidaja võetavast proovist salmonella kindlakstegemise korral saadetakse proovist võetud isolaat zoonooside analüüsimise ja kontrollimise riiklikusse referentlaborisse, kus määratakse selle serotüüp.

(4) Isolaadist serotüübi määramise ning säilitamise kulud kaetakse zoonooside analüüsimise ja kontrollimise riikliku referentlabori eelarvest.

(5) Zoonooside analüüsimise ja kontrollimise riiklik referentlabor teavitab Põllumajandus- ja Toiduametit isolaadist seiratava salmonella serotüübi tuvastamisest.

(6) Lõikes 3 nimetatud isolaati säilitatakse zoonooside analüüsimise ja kontrollimise riiklikus referentlaboris täpsemaks geneetiliseks iseloomustamiseks ning ravimiresistentsuse määramiseks viis aastat.

§ 5. Aretus- ja sugukarja lindude seire

(1) Haudemunade tootmise eesmärgil peetavate liigi *Gallus gallus* aretus- ja sugukarja lindude seireks võtab loomapidaja salmonellaproovid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 ja komisjoni määruses (EL) nr 200/2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses Euroopa Liidu eesmärgiga vähendada salmonella serotüüpide esinemissagedust liigi *Gallus gallus* täiskasvanud aretuskarjades (ELT L 61, 11.03.2010, lk 1–9), sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Kalkunite sugukarja lindude seireks võtab loomapidaja salmonellaproovid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 (ELT L 340, 13.12.2012, lk 29–34) sätestatud nõuete kohaselt.

§ 6. Toidumunade tootmise ja lihatootmise eesmärgil peetava linnukarja lindude seire

(1) Toidumunade tootmise eesmärgil peetava liigi *Gallus gallus* linnukarja lindude seireks võtab loomapidaja salmonellaproovid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 ning komisjoni määruses (EL) nr 517/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses Euroopa Liidu eesmärgiga vähendada teatavate salmonella serotüüpide esinemissagedust liigi *Gallus gallus* munakanadel ning muudetakse määrust (EÜ) nr 2160/2003 ja komisjoni määrust (EL) nr 200/2010 (ELT L 138, 26.05.2011, lk 45–51), sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Toidumunade tootmise eesmärgil peetava liigi *Gallus gallus* linnukarja selliselt linnult, kes on lõpetanud munemistsükli, võtab loomapidaja komisjoni määruse (EL) nr 517/2011 lisa kohaselt väljaheiteproovi kaks nädalat enne linnu tapmisele saatmist.

(3) Lihatootmise eesmärgil peetava liigi *Gallus gallus* broilerikarja lindude seireks võtab loomapidaja salmonellaproovid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 ja komisjoni määruses (EL) nr 200/2012 sätestatud nõuete kohaselt.

(4) Lihatootmise eesmärgil peetava kalkunikarja lindude seireks võtab loomapidaja salmonellaproovid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 ja komisjoni määruses (EL) nr 1190/2012 sätestatud nõuete kohaselt.

(5) Lõikeid 1–4 ei kohaldata loomapidamisettevõttes väiksema kui 100 linnuga peetava linnukarja suhtes, mille linde peetakse toidumunade tootmise ja lihatootmise eesmärgil.

§ 7. Linnukarjas kasutuselevõetavad meetmed

(1) Kui linnukarja lindudel on tuvastatud seiratava salmonella serotüübi esinemine, võtab Põllumajandus- ja Toiduamet kasutusele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003 sätestatud nõuete ja kontrolliprogrammi kohaseid salmonella tõrje meetmeid.

(2) Loomapidaja, kelle linnukarja lindudel on tuvastatud seiratava salmonella serotüübi esinemine, kontrollib enda rakendatavate bioturvalisuse meetmete tõhusust ja vajaduse korral rakendab täiendavaid bioturvalisuse meetmeid.

(3) Loomapidaja eraldab salmonelloosi kliiniliste tunnustega looma teistest loomadest loomaheaolu ja bioturvalisuse nõuete kohaselt.

(4) Kui linnukarja mõnel linnul on tuvastatud seiratava salmonella serotüüp, teavitab loomapidaja sellisest karjast pärit kliiniliste tunnusteta linnu veo korral sellest sihtkoha loomapidajat.

§ 8. Sigade seire

Salmonelloosi seireks võtab Põllumajandus- ja Toiduamet tapamaja sigadelt juhuvaliku alusel riiklikud proovid kontrolliprogrammi kohaselt.

§ 9. Seakarjas kasutuselevõetavad meetmed

(1) Loomapidaja, kelle seal on tuvastatud seiratava salmonella serotüübi esinemine, kontrollib enda selles seakarjas rakendatavate bioturvalisuse meetmete tõhusust ja vajaduse korral rakendab täiendavaid bioturvalisuse meetmeid.

(2) Loomapidaja eraldab salmonelloosi kliiniliste tunnustega looma teistest loomadest loomaheaolu ja bioturvalisuse nõuete kohaselt.

(3) Antibiootikumidega võib ravida üksnes salmonelloosi kliiniliste tunnustega looma. Antibiootikumidega ravimisel peab olema loomale tehtud laboratoorne antibiootikumitundlikkuse uuring.

(4) Kui karja mõnel loomal on tuvastatud seiratava salmonella serotüüp, teavitab loomapidaja sellisest karjast pärit kliiniliste tunnusteta looma veo korral sellest sihtkoha loomapidajat.

§ 10. Veiste seire

Kui veiselt pärinevat toorpiima turustatakse otse tarbijale, võtab Põllumajandus- ja Toiduamet selle veisekarja 24 kuu vanustelt ja sellest vanematelt veistelt riiklikud proovid seiratava salmonella serotüüpide tuvastamiseks kontrolliprogrammi kohaselt.

§ 11. Veisekarjas kasutuselevõetavad meetmed

(1) Loomapidaja, kelle veisel on tuvastatud seiratava salmonella serotüübi esinemine, kontrollib enda selles veisekarjas rakendatavate bioturvalisuse meetmete tõhusust ja vajaduse korral rakendab täiendavaid bioturvalisuse meetmeid.

(2) Loomapidaja eraldab salmonelloosi kliiniliste tunnustega looma teistest loomadest loomaheaolu ja bioturvalisuse nõuete kohaselt.

(3) Antibiootikumidega võib ravida üksnes salmonelloosi kliiniliste tunnustega looma. Antibiootikumidega ravimisel peab olema loomale tehtud laboratoorne antibiootikumitundlikkuse uuring.

(4) Kui karja mõnel loomal on tuvastatud seiratava salmonella serotüüp, teavitab loomapidaja sellisest karjast pärit kliiniliste tunnusteta looma veo korral sellest sihtkoha loomapidajat.

§ 12. Loomsest saadusest salmonellaproovi võtmine ja salmonella tõrje meetmed

(1) Tapamajas võtab Põllumajandus- ja Toiduamet kontrolliprogrammi kohaselt loomsest saadusest riiklikud proovid seiratava salmonella serotüübi tuvastamiseks.

(2) Lihalõikuseettevõttes võtab Põllumajandus- ja Toiduamet kontrolliprogrammi kohaselt loomsest saadusest riiklikud proovid seiratava salmonella serotüübi tuvastamiseks.

(3) Lõigetes 1 ja 2 nimetatata ettevõttes võtab Põllumajandus- ja Toiduamet loomsest saadusest riiklikud proovid seiratava salmonella serotüübi tuvastamiseks kontrolliprogrammi kohaselt.

(4) Loomse saaduse puhul võtab Põllumajandus- ja Toiduamet kontrolliprogrammi kohaselt kasutusele salmonella tõrje meetmed seiratava salmonella serotüübi tuvastamiseks.

§ 13. Söödast salmonellaproovi võtmine ja salmonella tõrje meetmed

(1) Söödas seiratava salmonella serotüübi tuvastamiseks võtab Põllumajandus- ja Toiduamet kontrolliprogrammi kohaselt söödast riiklikud proovid sellises ettevõttes, kus tegeletakse müügi eesmärgil sööda tootmise, töötlemise, vahendamise, veo või ladustamisega, ning sellises loomapidamisettevõttes, kus toodetakse või töödeldakse ning söödetakse seda sööta samas ettevõttes peetavatele loomadele.

(2) Põllumajandus- ja Toiduamet võtab seiratava salmonella serotüübiga saastunud sööda puhul kasutusele salmonella tõrje meetmed kontrolliprogrammi kohaselt.

§ 14. Rakendussäte

(1) Maaeluministri 25. novembri 2021. a määrus nr 72 „Salmonellooside tõrje eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

(2) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024. a.

Madis Kallas
Regionaalminister

Marko Gorban
Kantsler